

AVRASYA Uluslararası Araştırmalar Dergisi
Cilt: 8 Sayı: 22 Sayfa: 1-17 Haziran 2020 Türkiye
Araştırma Makalesi

TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI VE KARİYER KARARSIZLIĞI: SİNOP ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üye. Ayşegül DEMİR*

ÖZ

Kariyer kararsızlığı, üniversiteye hazırlanan öğrencilerin çoğunluğunun en temel problemi olarak ortaya çıkmaktadır. Çünkü geleceğe yönelik toplumsal yaşamın inşasında ve idamesinde bireylerin icra edecekleri meslekler önem taşımaktadır. Kariyer seçim sürecinin karmaşıklığı ve bireyin kişisel özellikleri ile mesleğin özelliklerini uzlaştırma gerektirmesi, kariyere ilişkin karar verme sürecini zorlaştırmaktadır. Özellikle, kadın öğrencilerin kariyer kararsızlığında toplumsal cinsiyet algısının belirleyici bir faktör olduğu öngörülmektedir. Çünkü toplumsal normlar özellikle kadınların küçük yaşlardan itibaren yaşamdaki yerlerini belirleyerek önemli bir rol oynamakta ve toplumsal normlar yoluyla kadınların yapılarına ve yaşamlarına uygun olduğu düşünülen mesleklere yönlendirilmektedir. Dolayısıyla toplumsal normların, kadınların mesleki kimlik gelişim süreçlerini, beceri, yetenek ve hedeflerinden daha fazla etkilediği düşünülmektedir. Bu çalışma, cinsiyet farklılıkları üzerine çerçevesi sosyal rol kuramı esas alınarak modellendirilmiştir. Kuramda, kişisel eylemlilik ile toplumsal yapı arasındaki ilişkiye yönelik olarak çalışır, aynı zamanda toplumsal yapıyı eylemlilik içinde eritmektedir. Ayrıca, toplumsal yapıdaki noksan olan unsurların biyolojik cinsiyet kategorisiyle örtüldüğünün sağlanması amaçlanmaktadır. Çalışmada, bireylerin toplumda gündelik yaşamlarına göre biçimlenen yükümlülüklerine ilişkin toplumsal cinsiyet algısı ile kariyer kararsızlığı arasındaki ilişkinin sosyolojik olarak analizi hedeflenmiştir. Sinop ilinde üniversiteye hazırlanan lise mezunu kadınlardan oluşan 227 kişilik örneklemden toplanan veriler SPSS 21 programıyla analiz edilmiştir. Verilerden elde edilen sonuçlara göre, kariyer kararsızlığı ile toplumsal cinsiyet algısı arasında sosyolojik olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet Algısı, Kariyer Kararsızlığı, Sosyal Rol Kuramı

THE EFFECT OF WOMEN'S PERCEPTION OF SOCIAL GENDER ON CAREER INDECISION

ABSTRACT

Career instability emerges as the most fundamental problem of the majority of students preparing for university. Because, the professions that individuals will perform in the construction and maintenance of social life for the future are important. The complexity of the career selection process and the fact that the individual's personal characteristics require reconciliation of the profession complicates the career decision making process. In particular, gender perception of female students is predicted to be a determining factor in career instability. Because social norms play an important role especially by determining the place of women in life from a young age and are directed towards the professions that are considered to be suitable for women's structures and lives through social norms. Therefore, it is thought that social norms affect women's professional identity development processes more than their skills, abilities and goals. This study is modeled on the basis of social role theory framed on gender differences. In theory, it works towards the relationship between personal agency and social structure, but also melts social structure in agency. It is also aimed to ensure that the deficiencies in the social structure are

---

* Sinop Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, ayseguldemir@sinop.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-7328-4492

covered by the biological gender category. In the study, a sociological analysis of the relationship between gender perception and career instability regarding the obligations of individuals shaped according to their daily lives in the society is aimed. The data collected from a sample of 227 people consisting of high school graduates prepared for university in Sinop province were analyzed with SPSS 21 program. According to the results obtained from the data, it was determined that there was a sociologically significant relationship between career instability and gender perception.

Keywords: Gender Perception, Career Indecision, Social Role Theory

1. GİRİŞ

Kavram olarak "Toplumsal cinsiyet", cinsiyetler arasındaki farklılıkların toplumsal düzlemde kurulmuş yönlerine dikkat çekmektedir (Marshall 1999: 98). Aynı zamanda, kadın veya erkek olma durumunu gerek toplumun gerekse kültürün yüklemiş olduğu anlamları ve beklentileri ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu beklentiler, bir toplumdaki başka bir topluma farklılıklar içerirse de özünde ortak noktalar taşımaktadır. Bunlar, toplumsal cinsiyetin farklılıklar ve eşitsizlikler birleşenleri olmaktadır (Ecevit, 2003). Bu birleşenler özellikle sosyalleşme sürecinde kadın ve erkek olarak öğretilen, kültürün cinsiyetlerine uygun bulunduğu duygu, tutum, davranış ve roller olarak belirginlik göstermektedir. Toplumsal cinsiyet farklılıkları olarak da nitelendirilen bu durum, toplumun kendi kalıplarını bireye dayatması sonucunda oluşmaktadır (Dökmen, 2012).

Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkekler arasındaki biyolojik farklılıkların sonucu olarak ortaya çıkan sosyal ve kültürel değerlerin oluşturduğu farklılıkları işaret etmek için kullanılmaktadır. Toplumsal cinsiyete ilişkin kategoriler, kadınlık ve erkeklik üzerine inşa edilmiş bir dizi sosyal ve kültürel kalıpları temsil etmektedir. Toplumsallaşmanın bir sonucu olarak belirlenmiş cinsiyet rolleri, kadını erkeğin kontrolü altında bırakmış, zamanla da kültürel yapıyı destekleyecek inanmalar yaratmıştır (Güven 2018: 401). Toplumsal değişim sürecinden etkilenerek bu kalıplar da zaman içerisinde değişim ve dönüşüm geçirmektedir. Özellikle aile, bu değişim ve dönüşüm içerisinde toplumsal cinsiyetin yeniden üretildiği ve geliştirildiği, cinsiyete dayalı işbölümü ve ataerkil ilişkilerin ağırlıklı görüldüğü belirgin bir alan olarak ortaya çıkmaktadır (Dedeoğlu, 2000).

Öncelikle anne-çocuk ilişkisinde belirgin olarak görülen bu gelişimin gerçekleşmesi kültürel bağlamda, kız ve erkek çocukların özerklik gelişimindeki bazı farklılıkları göstermektedir. Bu özerklik, erk ve toplumsal cinsiyet arasındaki ilişkisellik bağlamında otoritenin psikososyal olarak yeniden inşa edildiği anlamına gelmektedir (Keller, 2016). Ataerkil aile ilişkilerinde cinsiyete dayalı iş bölümü sadece görev paylaşımı ya da iki cinsiyetin gündelik hayat yükünü paylaşması anlamına gelmemektedir. Ayrıca, kadınların ve erkeklerin toplum tarafından farklı konumlandırılmaları sonucunda oluşan eşitsizlik ve ayrımcılık durumunu da ifade etmektedir. Bu durumda kadınlar çalışma yaşamında olsalar dahi ev içerisinde iş bölümü konusunda sınırlanmakta ve kısıtlanmaktadır (Bora, 2012).

Toplum tarafından kültürel olarak inşa edilen "toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümü", bireylerin çalışma hayatının kendilerinden bağımsız olarak toplumsal cinsiyet kalıplarıyla düzenlenmesini ifade etmektedir. Kadınların çalışma hayatında temsili toplumsal cinsiyet bağlamında kendilerine atfedilen duygusallık, sakinlik, etkileycilik, sabırlılık gibi özellikler doğrultusunda gerçekleşmektedir. Evde güç ve denetim sahibi

olan erkekler ise dışarıda da bu özelliklerin gerekli olduğu ifade edilen mesleklerle temsil edilmektedirler” (Elnur, 2013).

Toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümünü incelerken yalnızca meslek açısından yapılan yatay ayrımı ele almak yeterli değildir. Örneğin, bilişim sektörü gibi kadın-erkek oranının birbirine hemen hemen yakın olduğu sektörlerde ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin olmadığı düşünülen mesleklerde bile meslek içinde ve yöneticilik pozisyonlarına yükselmede, dikey ayrımcılık izlerinin görüldüğü söylenebilir (Bozkurt ve Akpınar, 2018). Bu doğrultuda oluşan stres seviyesini aşmanın yollarını ortaya koymak gereklidir (Yener, 2017). Böylece, cam tavan sendromu olarak da adlandırılan bu durum, kadın çalışanların yönetim kademesi gibi üst seviyelere yükselmesinin önünde, davranışsal ve örgütsel önyargı temelinde bir kariyer engeli oluşturmaktadır (Özçelik, 2017).

Toplumsal cinsiyet normları, bireylerin yaşamlarının farklı alanlarındaki görev ve sorumluluklarını belirlemektedir. Toplumdaki genel algılar, toplumların değerler ve normlar çerçevesinde şekillenmektedir. Toplumda biyolojik cinsiyet temelinde şekillenen değer ve normlar, toplumdaki bireylerin tutumlarının temelini oluşturmaktadır. Ayrıca, bireylerden beklentiler oluşturarak bireyleri de yönlendirir. Örneğin, kadına yönelik ev hayatındaki genel toplum beklentisi kadının evdeki rollerini gerçekleştirmesi olmaktadır. Aynı şekilde iş çevresinde kadından beklenti, kadının işe yönelik rollerini şekillendirmektedir.

Kadınların hem eve hem de işe yönelik beklentilere karşılık vermesinde kadınların toplum tarafından üstlendikleri bu roller stres unsuru olmaktadır. Geleneksel toplumlarda bir dönüşüm olsa da, kadının ev ve çocuklara ilişkin rollerinde çok yavaş bir dönüşüm yaşanmaktadır. Aynı şekilde toplumsal cinsiyet rolü temelinde meslekler şekillendiği için, toplumda kadına yönelik meslekler o toplumun kültürünü ve dolayısıyla değer algısını da yansıtmaktadır. Bundan yola çıkarak kolektivist doğu toplumlarında kadınlara yönelik meslekler olarak öğretmenlik, hemşirelik, çocuk bakıcılığı öne çıktığından, çocukların karar verme sürecinin ve kariyer gelişiminin cinsiyet normlarından dolayı yaşanacak kariyer seçiminden etkileneceği öngörülmektedir. Kariyer keşif ve kariyer seçim aşamalarının dönüm noktası, bireyin kendisini keşfetmesi olarak görülmektedir.

Birey, kariyer gelişimi aşamasında potansiyeli hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Bunlar eşleştirildiği sürece, uygun kariyer gelişimi devam etmektedir. Bireyin beceri, yetenek, beklenti ve hedeflerinin cinsiyet normlarının baskısıyla tanımlanamaması ya da tanımlansa dahi bunu gerçekleştirecek kariyer gelişim sürecine dâhil edilememesinde bireyin cinsiyet rolünün etkisi olabileceği düşünülebilir. Buradan yola çıkarak bu çalışmada, toplumsal cinsiyet algısının üniversite hazırlık dönemindeki lise mezunu kadınların kariyer kararsızlığında düzenleyici rol oynayabileceği öngörülmektedir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Toplumsal Cinsiyet Algısı

Neredeyse tüm toplumlarda cinsiyet, sosyal tabakalaşmanın mühim bir parçasını meydana getirmektedir. Toplumsal cinsiyet, hem erkek hem de kadınlara ilişkin kimlikler açısından farklılaşan ve toplumsal olarak yaratılan bir kavramın varlığını işaret

etmektedir. Cinsiyet ise farklılıklar açısından düşünüldüğünde bireylerin ve grupların gündelik yaşamlarında karşılaştıkları şans veya fırsatların türlerini inşa etmelerinde önemli bir etken olmaktadır. Bu durum, bireylerin toplumsal kurumlar içerisinde aileden devlete kadar oynadıkları rolleri önemli bir şekilde etkilemektedir. Erkeklerin rolleri kadınlara karşılaştırıldığında büyük bir çoğunlukla kıymetli bulunarak ödüllendirilmektedir (Giddens, 2013).

Genellikle her kültürde kadınlar, çocuk bakımı ve ev işleri bakımından sorumluluğun birincil aktörleri olarak görülmektedirler. Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik bu bakış açısı, geleneksel ve eşitlikçi roller/tutumlar olarak kadına ve erkeğe yüklenen rolleri farklılaştırmakta ve geleneksel bakışı öne çıkarmaktadır. Geleneksel bakış açısına göre kadınlar, ev işlerini çekip çevirme, çocuklarla ilgilenme, çalışma hayatına katılmama ile özdeşleştirilirken ve kadınlara bu yönde roller yüklenirken; erkeklere eğitim fırsatı sınıma ve başarılı olma, ailenin geçiminden sorumlu olma, evin reisi olma gibi sorumluluklar ve görevler yüklenmektedir (Esen ve Siyez, 2018).

Kadınların erkeklere göre çalışma yaşamında sınırlılığı ifade eden ikincil konumunu incelemek maksadıyla geliştirilen mütenevvi kuramlar bulunmaktadır. Örneğin bu kuramlardan neoklasik/beşeri sermaye kuramı, bireysel tercihler açısından kadını ön plana çıkarmaktadır. Kadınların çalışma yaşamında dezavantajlı olması, bağımsız ve rasyonel bir şekilde kadının kendisi tarafından tercih edilmesi ile özdeşleştirilmektedir. Bu durum kadınların ev işleri ve çocuk bakımından sorumlu olması durumu ile yakından ilişkili olmaktadır. Çünkü çoğunlukla bu sorumlulukları üstlenen kadınlar, çalışma saatleri açısından esnek olan işleri tercih ederek iş tecrübesi açısından eksik kalmakta ve çalışma hayatlarını kesintiye uğratmaktadırlar. Feminist açıdan bakıldığında ise, toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde ataerkillik ve işbölümüne vurgu yapılmaktadır (Özçatal, 2011).

Toplumsal cinsiyet algısı, geleneksel yaklaşımı içeren ataerkil ilişki biçimlerini doğrudan etkilemektedir. Toplumsal cinsiyet algısının meydana gelmesinde, kadınların çalışma yaşamına katılımlarının yetersizliği, eğitim fırsatının yoksunluğu, toplumsal tutumlar ve kadınlara yönelik inşa edilmiş olan kalıp yargılar önemli bir etkiye sahip olmaktadır. Ayrıca, kadınların çalışma yaşamı açısından gelir durumunda sosyo-ekonomik düzeyin artması ile toplumsal cinsiyet algısının doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir (Altuntaş ve Altınoova, 2015).

Geleneksel yaklaşımlar, geçimi sağlayan erkeğin mesleğine göre hanelerin sınıfsal konumlarını da belirlemektedir. Bu durum, hanelerdeki kadınların sınıfsal konumlarının dikkate alınmadığını göstermektedir. Geleneksel araştırmalar, ailede kadın ile erkek arasında aynı sınıfsal konumu paylaştığını öne sürmektedir. Bu araştırmalar, ailenin geçimini sağlayan kişinin getirdiği kaynaklara eşit erişime sahip olduğu tespit edilmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin kökleri ise esasında, tarihsel olarak sınıf sistemlerinden daha derinde yatmaktadır. Hiçbir sınıf sisteminin olmadığı avcı ve toplayıcı toplumlarda bile erkeklerin kadınlardan daha önde geldiği bilinmektedir. Sınıf farklarının oldukça belirgin olduğu modern toplumlarda da toplumsal cinsiyet algısının büyük ölçüde toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile örtüştüğünden yana kuşku bulunmamaktadır (Ünal, 2016).

Kadınların iş yaşamındaki rolünün son yıllarda artmasına rağmen cinsiyet eşitsizliğini giderecek gelişmelerin beklendiği gibi olmadığı araştırmalarda ortaya konulmaktadır. OECD ülkelerinde yapılan araştırmalarda kadın ve erkek çalışanların ücret, çalışma süreleri ve mesleki seçim aşamalarında dengesizliklerin olduğu hatta kadınların erkek meslektaşlarından hala % 15 daha az kazandığı iddia edilmektedir (Bagozzi vd., 2017). Bu farkın sadece cinsiyet çerçevesinde açıklanamayacağı cinsiyet algısı yoluyla şekillenen eğitim, meslek seçimi vb. konulardaki değerlerle açıklanabileceği ifade edilmektedir (Blau ve Kahn, 2006). Ayrıca, eşitsizliğin işteki konumun yükselmesiyle daha da arttığı iddia edilmektedir.

Bertrand (2011), toplumsal normların özellikle kadınların küçük yaşlardan itibaren toplumsal yaşamdaki yerlerini belirleyerek önemli rol oynadığını iddia etmektedir. Card vd. (2016), toplumsal normlar yoluyla kadınların yapılarına ve yaşamlarına uygun olduğu düşünülen mesleklere yöneltildiğini iddia etmektedir. Bu mesleklerin kadınların toplumsal yaşamdaki diğer rollerini yerine getirmesine imkân sağladığı, erkeklere göre getirisinin daha fazla olduğu da iddia edilmektedir (Goldin, 2014).

Bazı toplumlarda toplumsal normların değişmeye başladığı görülmekte ve kadınların tam zamanlı ve zengin kariyer seçeneğine sahip meslek gruplarına yönelebildiği görülmektedir. Bununla birlikte bazı toplumların yaşamında, birçok alanındaki rollerin hala kadınlarla ve kadınların buna göre yarı zamanlı veya esnek mesleklerle özdeşleştirildiği görülmektedir (Bagozzi vd., 2017). Toplumsal normların, kadınların toplumsal cinsiyet algıları, mesleki kimlik gelişim süreçleri, beceri, yetenek ve hedefleri üzerinde daha fazla etkiye sahip olduğu düşünülmektedir.

2.2. Kariyer Kararsızlığı

Kariyer seçimi, bireyin yaşamını planlamasında üzerinde oldukça önemli bir şekilde durulması gereken konuların başında gelmektedir. Bireyin kariyer açısından meslek seçimini yaşam tercihlerine uygun yapmaması, daha sonraki dönemlerde uygunsuzluğun ortaya çıkaracağı muhtemel sonuçlar açısından bireyin kariyerini ve yaşamını doğrudan etkileyecektir. Böylesine önemli bir kararı vermek ise birey için son derece zor ve karmaşık olmaktadır. Kariyer açısından seçim sürecinin karmaşıklığı ve bireyin kişisel özellikleri ile mesleğin özelliklerini uzlaştırma gerektirmesi, kariyer yönünde karar verme sürecini zorlaştırmaktadır (Öztemel, 2012).

Bireyin kariyer gelişiminde ailenin, akranlar ve okuldan daha fazla etkiye sahip olduğu iddia edilmektedir (Hartung vd., 2005). Ailenin çocuğun kariyer gelişimindeki etkisinin çocuğun ilgi ve yeteneklerinin keşfedilmesi, çocuğun kariyer öz yeterliliğini elde etmesi, çocuğun başarılarının ödüllendirilmesi olduğunu iddia etmektedir (Corey, 2015). Ailenin en temel fonksiyonlarından biri de üyelerini sosyalleştirmektir. Üyelerine kültürlerini değerlerini, tutumlarını, amaçlarını ve davranışlarını geçirerek, gelecek nesillere hazırlamaktadır. Sosyalleşme süreci bu yolla başlamakta, aile dışındaki deneyimlerle şekillenmektedir. Bu süreç, çocuğun bağımsız gördüğü deneyimlerinin derecesinden etkilenmektedir. Ailenin çocuğa karşı bağımlı, koruyucu tutumu ya da bağımsızlaştırma, kararlara katma derecesi de sosyalleşmeyi etkilemektedir (Hallaç ve Öz, 2014).

Cole (2003), otonomi arayışının çocuğun psikolojik gelişim sürecinde bir aşama olduğunu ifade ederken, özerklik ve bağımsızlık duygusunun çocuğun kariyer keşfini etkilediğini iddia etmektedir. Çocuğun kariyer keşfini uygun yapmasının, kariyer gelişimini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir. Dietrich ve Kracke (2009), kariyer keşif davranışları üzerinde ebeveynlerin desteğinin olumlu, aşırı müdahalesinin olumsuz ve ideallerine bağlılık duygusunun olumlu yönde etkisinin olduğunu iddia etmektedir.

Kadınların iş yaşamındaki rolü, son yıllarda artmasına rağmen cinsiyet eşitliği konusunda gelişmelerin beklendiği gibi olmadığı araştırmalarda ortaya konulmaktadır. OECD ülkelerinde yapılan araştırmalarda, kadın ve erkek çalışanların ücret, çalışma süreleri ve mesleki seçim aşamalarında dengesizliklerin olduğu hatta kadınların erkek meslektaşlarından hala % 15 daha az kazandığı iddia edilmektedir (Bagozzi vd., 2017). Bu farkın sadece cinsiyet çerçevesinde açıklanamayacağı, cinsiyet algısı yoluyla şekillenen eğitim, meslek seçimi vb. konulardaki değerlerle açıklanabileceği ifade edilmektedir (Blau ve Kahn, 2006). Ayrıca eşitsizliğin işteki konumun yükselmesiyle daha da arttığı iddia edilmektedir.

Betrand (2011), toplumsal normların özellikle kadınların küçük yaşlardan itibaren yaşamdaki yerlerini belirleyerek önemli rol oynadığını iddia etmektedir. Card vd. (2016), toplumsal normlar yoluyla kadınların yapılarına ve yaşamlarına uygun olduğu düşünülen mesleklere yöneltildiğini iddia etmektedir. Bu meslekler, kadınların yaşamdaki diğer rollerini yerine getirmesine imkân sağlarken erkeklere göre getirisinin daha az olduğu da iddia edilmektedir (Goldin, 2014). Bazı toplumlarda toplumsal normların değişmeye başladığı görülmekte ve kadınların tam zamanlı ve zengin kariyer seçeneğine sahip meslek gruplarına yönelebildiği görülmektedir. Bununla birlikte bazı toplumlarda, yaşamın birçok alanındaki rollerin hala kadınlarla özdeşleştirildiği ve kadınların buna göre yarı zamanlı veya esnek mesleklerle özdeşleştirildiği görülmektedir (Bagozzi vd., 2017). Toplumsal normların, kadınların mesleki kimlik gelişim süreçlerini, beceri, yetenek ve hedeflerinden daha fazla etkilediği düşünülmektedir.

2.3. Sosyal Rol Kuramı

Edwards'a (1998) göre, cinsiyet farklılıklarına dayalı sosyal rol kuramı toplumsal cinsiyetin karmaşıklığını basitleştirmektedir. Tüm erkek ve kadınların tek bir ikiciliğe indirildiği ve tüm kadınların tek bir rolü üstlendiği görülmektedir. Esasında cinsiyet farklılıklarına dayalı sosyal rol kuramının yöntemi, gözlemlerle ortaya çıkarılan sorunların etrafında bir çözümlenmeden ziyade standart bir örnek olay analizinde çözümlenme yapmaktır.

Cinsiyet rolleri, kadın ve erkeklerin farklı özelliklerinden ve davranışlarından yola çıkarak insanların türettikleri çıkarımlar sonucu şekillenmektedir. Genellikle, cinsiyete göre kategoriler belirlenmektedir. Cinsiyetleri farklı olanların farklı davranış sergilemesi, kadınların ve erkeklerin arasındaki doğal olan biyolojik cinsiyet farklılıklarına dayandırılmaktadır. Dolayısıyla, işbölümü yerel koşullara göre uyarlanmış olsa da, toplum üyeleri tarafından kaçınılmaz ve doğal olarak biyolojik görülme eğilimindedir (Eagly ve Wood, 2012).

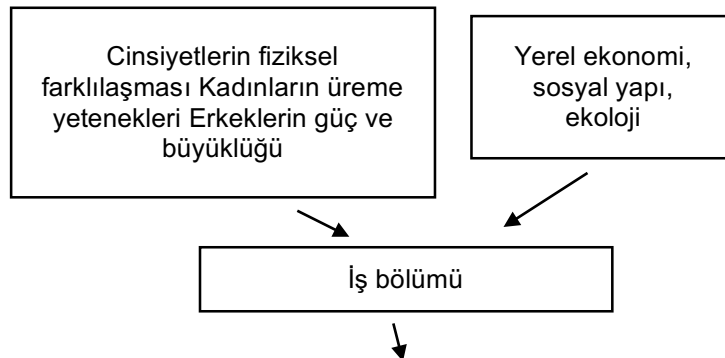
Connell'e (2017) göre de, cinsiyet farklılıklarına dayalı sosyal rol kuramında bir yandan gözlemledikleri bir yandan eleştirdikleri gibi rol tutumları üzerinde odaklaşmakta

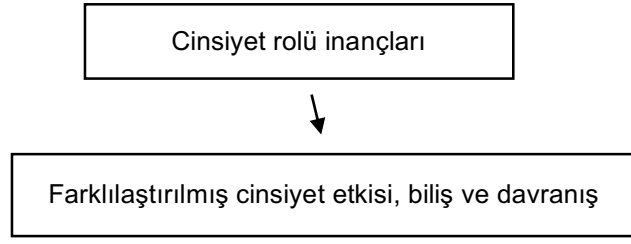
ve tutumların ait olduğu gerçeklikleri gözden kaçırmaktadır. Bu durumun politik açıdan etkisi kadınlar ve erkekler arasında yapay olarak katı bir ayrım yaratan baskıların yanı sıra erkelerin kadınların üzerinde uyguladıkları iktidarın ekonomik, ev içi ya da politik biçimlerinin göz önüne alınıp değerlendirilmemesi olmaktadır.

Connell'e (2017) göre, cinsiyet farklılıklarını içeren sosyal rol kuramı kişisel eylemlilik ile toplumsal yapı arasındaki ilişkiye yönelik olarak çalışır, aynı zamanda toplumsal yapıyı eylemlilik içinde eritmektedir. Bu kuramda, toplumsal yapıdaki noksan olan unsurların biyolojik cinsiyet kategorisiyle örtüldüğünün sağlanması amaçlanmaktadır. Kadın ve erkek rolleri biyolojik bir terimin insanlara giydirilmesiyle oluşmaktadır. Sabit bir biyolojik temel ve işlenebilir bir üstyapı altta yatan imaj olmaktadır. Cinsiyet rolü analizlerinde, hangi koşullar altında hangi belirli üst yapıların üretilmekte olduğu ve bundan böyle biyolojik ikiliğin nereye kadar yol gösterdiği üstü kapalı olarak işlenen bir tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Rol çerçevesinin kullanılması, cinsiyetler arasındaki ilişkilere dair somut bir açıklama değil, cinsiyet ve konumları arasındaki farklılıklara ilişkin soyut bir açıklama oluşturmaktadır.

Eagly (1987) yapısal açıklamaların, sosyal grup üyelerinin ortak durumsal kısıtlamalar yaşadıklarını vurgulamaktadır, çünkü kuruluşlar ve aileler gibi diğer yapılar içerisinde aynı veya benzer sosyal konumlara sahip olma eğiliminde olduğunu ileri sürmektedir. Ona göre, tanıdık sosyalleşme yorumlarından kaynaklanan kültürel açıklamalar, sosyal grup üyelerinin çocuklukta yaşadıkları sosyalleşme baskıları nedeniyle ortak inanç ve değerler edindiğini göstermektedir. Yapısal ve kültürel yaklaşımlar birbiriyle tamamen uyumlu olmasa da, grup farklılıkları kuramları bu tür açıklamaların diğerine vurgu yapma eğilimindedir ve kültürel yaklaşım cinsiyet farklılıkları çalışmasına hâkim olmuştur. Buna karşılık, cinsiyet farklılıklarının sosyal rolü, öncelikle kadınları erkeklerden ayıran davranışsal eğilimlerin yapısal bir kuramıdır. Sosyal roller, sosyal bilimlerde kuramsal olarak cinsiyet farklılıklarının bir nedeni olarak zaten dikkat çekmektedir. Cinsiyet farklılıklarının kısa açıklamaları, genellikle bu tür rollerin içeriğini veya işleyişini belirtmeksizin "cinsiyet rolleri" veya "cinsiyet rolleri" üzerinde yoğunlaşmaktadır. Çalışmanın teorik kısmındaki tartışmalar sonucunda, kariyer kararsızlığının toplumsal cinsiyet rolünden doğrudan etkilenebileceği düşünülmektedir.

Bu çalışma, Eagly'nin (1987), cinsiyet farklılığı üzerine inşa edilen sosyal rol kuramı çerçevesinde modellenmektedir. Bu modele, aşağıda gösterilen Şekil 1: Cinsiyet rolleri, cinsiyet farklılıkları ve benzerlikleri biyo-sosyal süreçlerle yönlendirme kısmında yer verilmektedir:

Hormonal düzenleme x Sosyal düzenleme x Kendi kendini düzenleme

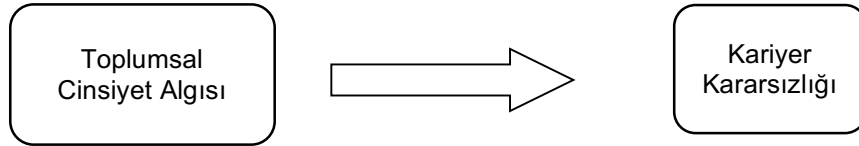
Şekil 1: (Kaynak: Eagly, 1987)

2.4.Çalışmanın Modeli

Çalışma, Eagly'nin (1987) sosyal rol kuramı çerçevesinde toplumsal cinsiyet algısının kariyer kararsızlığı üzerinde olumlu etkisinin olabileceği öngörüsü üzerine inşa edilmiştir. Ayrıca bu çalışma, üniversiteye hazırlanan lise mezunu kadın öğrencilerin kariyer kararsızlığı ile toplumsal cinsiyet algısı arasında anlamlı ilişkisinin olduğu öngörüsünden yola çıkarak temellendirilmiştir. Eagly'nin (1987) Sosyal Rol Kuramı ve yukarıda verilen literatür taraması çerçevesinde aşağıdaki hipotez oluşturulmuştur.

H1: Kadın Sosyal Cinsiyet Algısı Kariyer Kararsızlığını olumlu ve anlamlı olarak etkilemektedir

Bu doğrultuda, oluşturulan çalışma modeli Şekil 2'de şöyle gösterilmektedir:

Şekil 2. Çalışma Modeli

3. YÖNTEM

3.1.Evren ve Örneklem

Çalışma, nicel araştırma yöntemleri ve teknikleri kullanılarak tamamlanmıştır. Çalışmanın evrenini Sinop ili örneklemini ise Sinop ili merkezinde yaşayan üniversite hazırlık dönemindeki lise mezunu kadınlar oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan üniversite hazırlık dönemindeki lise mezunu kadınların yaş aralığı 19-25 olarak belirlenmiştir. Bunun sonucunda saha çalışması için örneklem olarak toplamda 250 kişi ile anket yapılmış fakat çalışma esnasında ortaya çıkan istatistiksel hesaplamalar sonucunda 227 kişinin örneklem kapsamında değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Çalışmanın demografik özelliklerine bakıldığında; çalışmaya katılan 227 kadın katılımcıdan, 13-18 yaş aralığında bulunanların sayısı 160, oranı ise %70,5 olmaktadır. Yaş aralığı 19-25 olan toplamda 67 üniversiteye hazırlanan lise mezunu öğrencinin oranı ise % 29,5'tir.

Tablo 1: Yaş Durumu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
13-18	160	70,5	70,5	70,5
19-25	67	29,5	29,5	100,0
Toplam	227	100,0	100,0	

Tablo 2: İkamet Durumu

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Ailemle	191	84,1	84,1	84,1
Akrabalarımla	1	,4	,4	84,6
Okul Yurdunda	27	11,9	11,9	96,5
Yalnız Başıma	8	3,5	3,5	100,0
Toplam	227	100,0	100,0	

Çalışmada, üniversiteye hazırlanan lise mezunu kadın öğrencilerin gündelik yaşam koşullarının idamesinde büyük önem taşıyan barınma ile ilgili soruya yanıtlarının çoğunlukla, 191 kişi ve %84,1 oranında 'ailemle' olduğu görülmektedir. Bunun dışında okul yurdunda yaşayan kadın öğrenci sayısı 27 ve oranı %11,9'dur. Yalnız başına yaşadığını söyleyenlerin sayısına bakıldığında 8 kişi ve oranı %3,5'tir. Katılımcılardan akrabalarıyla yaşadığını söyleyen ise sadece 1 kişi yer almaktadır.

3.2. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama araçları olarak katılımcıların kişisel bilgilerini içeren demografik soruların dışında, Role Stresi Ölçeği (Gillespie ve Eisler, 1992) ve Kariyer Belirsizliği Ölçeği (Allen ve Meyer, 1990) kullanılmıştır. Türkçe'ye uyarlanmayan ölçekler için bu araştırma kapsamında pilot uyarlama çalışması da planlanmış ve uygulanmıştır. Lise mezuniyet eğitim seviyesine sahip kadınların yaşadığı Sinop ilinde basit tesadüfi küme örnekleme yoluyla ulaşılan 227 kadına birer hafta arayla anket uygulanması yoluyla araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan anketlerin her birinin 30'dan fazla sorusu olduğu için anketler birer hafta arayla uygulanmıştır. Toplumsal cinsiyet algısı ve kariyer kararsızlığını ölçmek için kullanılan ölçeklerin güvenilirlik sonuçları aşağıda yer alan Tablo 3'te gösterilmektedir.

3.2.1. Ölçme Araçlarının Güvenirlik Sonuçları

Tablo 3: Ölçme Araçlarının Güvenirlik Sonuçları

	Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Standardize Edilmemiş Katsayılar	Kareler Ortalaması
Toplumsal Cinsiyet Algısı	,714	,675	25
Kariyer Kararsızlığı	,850	,844	15

3.2.2. Değişkenlere İlişkin Toplam Varyans Sonuçları

Çalışma modeline ilişkin istatistiksel olarak tanımlanmış testler doğrultusunda değişkenlere ilişkin toplam varyans sonuçları tablo 2'de ve Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 4: Toplam Varyans Sonuçları

Bileşen	İlk Özdeğerler			Kare Yüklerin Çekme Toplamları		
	Toplam	% of Varyans	Kümülatif %	Toplam	% of Varyans	Kümülatif %
1	8,667	34,668	34,668	8,667	34,668	34,668
2	2,357	9,426	44,094	2,357	9,426	44,094
3	1,775	7,102	51,196	1,775	7,102	51,196
4	1,021	4,082	55,279	1,021	4,082	55,279
5	,964	3,856	59,135			
6	,887	3,549	62,684			
7	,838	3,352	66,037			
8	,821	3,284	69,321			
9	,748	2,993	72,313			
10	,676	2,703	75,016			
11	,593	2,370	77,386			
12	,569	2,274	79,660			
13	,547	2,187	81,847			
14	,523	2,091	83,938			
15	,498	1,993	85,931			
16	,495	1,978	87,909			
17	,471	1,885	89,794			
18	,440	1,760	91,554			

19	,399	1,598	93,152			
20	,348	1,394	94,546			
21	,323	1,291	95,837			
22	,303	1,211	97,048			
23	,270	1,082	98,130			
24	,250	1,000	99,130			
25	,217	,870	100,000			
Ekstraksiyon Yöntemi: Temel Bileşen Analizi.						

Tablo 4'te toplumsal cinsiyet algısına ilişkin oranlara bakıldığında 4 faktörlü bir yapıda ve tatmin edici bir açıklama oranında gözlenmiştir. Tablo 5'te kariyer kararsızlığına algısına bakıldığında 3 faktörlü bir yapıda ve tatmin edici bir açıklama oranında gözlenmiştir.

Tablo 5: Toplam Varyans Sonuçları

Bileşen	İlk Özdeğerler			Kare Yüklerin Çekme Toplamları		
	Toplam	Varyans %	Kümülatif %	Toplam	Varyans %	Kümülatif %
1	5,875	39,165	39,165	5,875	39,165	39,165
2	1,560	10,397	49,562	1,560	10,397	49,562
3	1,021	6,810	56,372	1,021	6,810	56,372
4	,965	6,432	62,804			
5	,748	4,985	67,789			
6	,724	4,824	72,613			
7	,657	4,379	76,992			
8	,633	4,218	81,210			
9	,546	3,638	84,848			
10	,511	3,409	88,256			
11	,456	3,041	91,297			
12	,407	2,710	94,008			
13	,364	2,428	96,436			
14	,278	1,856	98,292			
15	,256	1,708	100,000			
Extraction Method: Principal Component Analysis.						

3.3. Verilerin Çözülmesi

Anketler ortak yöntem sapmasının en aza indirgenmesi düşünüldüğünden iki ay zaman diliminde toplanmıştır. Test-retest tekniği bias yani katılımcıların anketleri baştan savma doldurmasını engellemek için kullanılmaktadır. Verilerin çözülmesi için SPSS 21 yazılımı kullanılmıştır. Araştırma çerçevesinde uygulanan 250 anketin sonuçları gözden geçirildiğinde referans numaralarında tutarsızlık olanlar, cevapları tutarsız olanlar ve aşırı uç değerli anketler ayıklandıktan sonra kalan 227 anket üzerinden çalışma yürütülmüştür. Veriler analize tabi tutulurken varimax eksen döndürme tekniği uygulanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Çalışma Modelinde Değişkenler Arası Korelasyon Bulgusu

Çalışmanın modelinin istatistiksel olarak analiz edilen test sonuçları da Tablo 6'da yer almaktadır. Araştırma kullanılan değişkenlerin arasında olumlu ve anlamlı düzeyde düşük düzeyde ($R = ,24$) gözlenmiştir.

Tablo 6: Araştırma Model Özeti

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Tahmini Standart Hata
1	,238 ^a	,057	,052	,77665
a. Predictors: (Constant), CinOrt				

4.2. Çalışma Modeline İlişkin Regresyon Testi

Çalışma modelinin test edildiği regresyon testinin sonuçlarına bakıldığında, toplumsal cinsiyet algısının üniversiteye hazırlanan kadınların kariyer kararsızlığını olumlu ve anlamlı olarak etkilediği ($\beta = 0,45$, $p < ,000$; %95, $R^2 = ,057$) gözlenmiştir. Bununla birlikte, belirleme katsayısına bakıldığında kadınların kariyer kararsızlığının % 6'sının toplumsal cinsiyet algısı tarafından belirlendiği görülmüştür.

Tablo 7: Araştırma Modelinin Test Sonuçları

Model		Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Katsayılar	T	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	Sabit	1,825	,376		4,848	,000
	Norm	,447	,122	,238	3,674	,000
a. Bağımlı Değişken: Kariyer Kararsızlığı						

Tablo 8: Değişkenler Arasındaki Regresyon Sonuçları

Model		Kareler Toplamı	df	Ortalama Kare	F	Sig.
1	Regresyon	8,143	1	8,143	13,501	,000 ^p
	Residual (Artan)	135,717	225	,603		
	Toplam	143,860	226			
a. Bağımlı Değişken: Kariyer Kararsızlığı						
b. Tahminler: (Sabit), Toplumsal Cinsiyet Algısı						

4.3. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Kariyer Kararsızlığı Arasındaki İlişki

Çalışmaya katkı sunan katılımcıların uygulanan ölçeklerde verdikleri cevaplar doğrultusunda, toplumsal cinsiyet algısının kariyer kararsızlığında belirleyici etkisinin olduğu ortaya çıkmaktadır. Lise mezunu olan ve üniversiteye hazırlanan kadın katılımcılar, geleceğe ilişkin kariyerlerini etkileyecek olan kararlarını toplumsal cinsiyet algısına göre planlamaktadır. Bu duruma ilişkin sonuçlar aşağıdaki Tablo 8'de bulunmaktadır.

Tablo 9: Tercih Edilen Meslekler

Meslek	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Öğretmen	92	40,5	40,5	40,5
Hemşire	24	10,6	10,6	51,1
Doktor	28	12,3	12,3	63,4
Ev Hanımı	12	5,3	5,3	68,7
Avukat	8	3,5	3,5	72,2
Manken	1	,4	,4	72,7
Yönetici	18	7,9	7,9	80,6
İstediği meslek	12	5,3	5,3	85,9
Memur	6	2,6	2,6	88,5
İşletmeci	5	2,2	2,2	90,7
Halkla ilişkiler	2	,9	,9	91,6
Pilot	1	,4	,4	92,1
Kararsız	6	2,6	2,6	94,7

Deniz	1	,4	,4	95,2
Polis	2	,9	,9	96,0
Akademisyenlik	1	,4	,4	96,5
Moda	1	,4	,4	96,9
Tercüman	1	,4	,4	97,4
Mimar	1	,4	,4	97,8
Mühendislik	2	,9	,9	98,7
Yazarlık	1	,4	,4	99,1
Astronot	1	,4	,4	99,6
Kuaför	1	,4	,4	100,0
Toplam	227	100,0	100,0	

Görüldüğü gibi Tablo 8'de, üniversiteye hazırlanan lise mezunu kadın katılımcılar, kariyerlerini belirlemede en çok gündelik yaşamlarını daha rahat idame ettirebilecekleri meslek gruplarına yönelmektedirler. Esasında bu durum, öncelikle seçilen meslek ve mesleğin getirdiği iş yükü ile birebir bağlantılı olmaktadır. Çünkü kadın katılımcıların, toplumsal cinsiyet rolüne bağlı olarak 'çalışma' kavramını sadece uğraştıkları meslekle sınırlı kalmayacağı düşüncesi bulunmaktadır.

Böylelikle, kadınlar hem ev hem de işyerlerinde zaman kavramının hızına takılmadan daha rahat, koşuşturmaca ve psikolojik olarak da stresten biraz daha uzak meslekleri tercih edebilmektedirler. Yine tabloya bakıldığında üniversiteye hazırlanan lise mezunu kadın katılımcıların çoğunlukla oran olarak % 40,2, sayı olarak 92 kişinin mesleki tercihlerinin 'öğretmen' olarak kodlandığı ortaya çıkmaktadır. Bu oran ve sayılar, sosyolojik olarak kadınların toplumsal cinsiyet ekseninde gündelik yaşamlarını düzenlilik üzerine inşa ettiklerini göstermektedir. Ayrıca kadınların bu seçiminde, toplumsal normların ve kalıplaşmış yargıların etkisinin ağırlığının belirgin bir şekilde görünürlüğünü, toplumsal cinsiyet algısı ve kariyer kararsızlığı arasındaki ilişkinin toplumsal boyutunun önemini gözler önüne sermektedir.

SONUÇ

Bu çalışmada, toplumsal cinsiyet algısının kariyer kararsızlığına etkisinin Sinop ili merkezinde yaşayan üniversite hazırlık grubu lise mezunu kadın öğrencileri örnekleme üzerinden sosyolojik olarak analiz yapılmıştır. Yapılan saha araştırması sonrasında, 227 kadın katılımcının verdiği cevaplar doğrultusunda yapılan istatistiksel analizlerle kariyer toplumsal cinsiyet algısının kararsızlığı üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.

Çalışmanın bulgularında, kadın öğrencilerin kariyer kararsızlıklarının belirli meslekler üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Özellikle bunlardan öğretmen, hemşire, doktor gibi toplumda gelenekselleşmiş ve klasikleşmiş meslekler yine tercihlerde ön plana çıkmaktadır. Bu mesleklerin, iş yükü faktörü dışında, statü olarak değerlendirildiğinde toplumsal olarak saygınlığının yüksek olması tercihlerini etkilemede

önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum kadınların kariyer seçiminde de toplumdaki bağımsız olmayan yanlarını ortaya çıkarmaktadır. Çünkü birey, toplumsal alanda birbiriyle ilişkili olan her bir öğeden doğrudan etkilenmektedir.

Kariyer, bireylerin yaşam kalitesi yönünde algılarını şekillendiren temel belirleyicilerden biri olarak görülmektedir. Yaşam kalitesi, sosyolojik açıdan bireylerin yaşam memnuniyetiyle ilişkili olup toplumda mutlu bireylerin anahtarı olarak simgelenmektedir. Diğer yandan, kariyerini severek icra eden bireylerin iş performansının ve doyumunun yüksek olacağı, daha verimli ve etkin çalışabileceği de düşünülmektedir. İktisadi açıdan bakıldığında da, emek faktörünü oluşturan kadın çalışanların yetenek, beceri, hedef ve beklentilerine uygun kariyer seçtiklerinde bir üretim faktörü olarak daha fazla faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca, iş hayatında hiç bitmeyen bir tartışma konusu olan cinsiyet eşitsizliğinin belirleyicilerinden biri olarak görülen yanlış kariyer seçiminin temelinde, yaşanan kariyer kararsızlığı ve bunun temelinde de sosyo-psikolojik faktörlerin yattığı düşünülmektedir. Bu çerçevede yapılan araştırmalara bakıldığında, sayılan değişkenlerin tamamının aynı çalışmada olduğu bir araştırmaya hem ulusal hem de uluslararası düzeyde rastlanmamıştır. Bu çalışma aynı zamanda, çoklu regresyon yöntemleri ile aynı analizde hem aracı hem de düzenleyici değişkenlerle birlikte analiz edildiğinden, çalışmanın özgün değerini ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışma, toplumsal cinsiyet algısının kariyer kararsızlığı üzerindeki etkisini incelemesi açısından literatüre katkı sunacaktır.

KAYNAKLAR

ALLEN, N. J. ve Meyer, J. P. (1990) "The Measurement and Antecedents of Affective, Continuance and Normative Commitment to the Organization", **Journal of Occupational Psychology**, C. 63, S. 1: 1-18.

ALTUNTAŞ, O. ve Altınova, H. H. (2015). "Toplumsal Cinsiyet Algısı İle Sosyo-Ekonomik Değişkenler Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi", **Turkish Studies**, C. 10, S. 6: 83-100.

BAGOZZI, F., Cremer, H. ve Roeder, K. (2017). Women's Career Choices, Social Norms and Child Care Policies, IZA DP no. 10502

BERTRAND, M., (2011). "New Perspectives on Gender", **Handbook of Labor Economics**, S. 4: 1543-1590.

BLAU, F.D., and L.M. Kahn, (2006). "The US Gender Pay Gap In The 1990s: Slowing Convergence", **Industrial and Labor Relations Review**, C. 60, S. 1: 45-66.

BORA, A. (2012). **Ayrımcılık: Çok Boyutlu Yaklaşımlar**, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

BOZKURT, B., ve Akpınar, A. (2018). "Bilişim Sektöründe Toplumsal Cinsiyete Dayalı İş Bölümü", **Marmara Üniversitesi Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Dergisi**, S. 2: 17-28.

COLE, P. (2003). **The Developmental Course From Child Effects to Child Effectiveness, Children's Influence on Family Dynamics**, (Ed. Ann C.Crouter & Alan Booth), London: Lawrence Erlbaum Associates.

CONNELL, Raewyn (1998). **Toplumsal Cinsiyet ve İktidar**, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

COREY, P. (2015). **Examining the Influence of Parental Pressure and Perceived Control on Young Adults' Career Exploration**. Toronto University, Unpublished Master Thesis, Dpt of Applied Psychology and Human Developments.

DEDEOĞLU, S. (2000). "Toplumsal Cinsiyet Rollerini Açısından Türkiye'de Aile ve Kadın Emeği", **Toplum ve Bilim**, S. 86: 139-170.

DIETRICH, J., & Kracke, B. (2007). "Career-Specific Parental Behaviors in Adolescent Development". **Journal of Vocational Behavior**. C. 75, S. 2: 109-119.

DÖKMEN, Z. Y. (2012). **Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar**, İstanbul: Remzi Kitabevi.

EAGLY, A.H. (1987). **Sex Differences in Social Behavior: A Social-role Interpretation**. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

EAGLY, A. ve Wood, W. (2012). **Social Role Theory**,

<file:///C:/Users/Ugo/Desktop/EaglyWoodvanLange-Ch-49.pdf>

ECEVİT, Y. (2003). "Toplumsal Cinsiyetle Yoksulluk İlişkisi Nasıl Kurulabilir? Bu İlişki Nasıl Çatışabilir?", **Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, C. 25 S, 4: 83-88.

EDWARDS, R. (1998). "The Effects of Gender, Gender Role, and Values on the Interpretation of Messages", **Journal of Language and Social Psychology**, C. 17, S. 1: 52-71.

ELNUR, A. (2013). "Küreselleşme Sürecinde Toplumsal Cinsiyete Dayalı İş Bölümü", **Uluslararası Katılımlı VII. Ulusal Sosyoloji Kongresi Yeni Toplumsal Yapılanmalar: Geçişler, Kesişmeler, Sapmalar Bildiri Kitabı**, Ed. Prof. Dr. Muammer Tuna, Muğla.

ESEN, E. ve Siyez, D. M. (2018). "Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği Ergen Formu'nun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", **Nesne Psikoloji Dergisi**, C. 6, S. 12: 144-173.

GİDDENS, A. (2013). **Sosyoloji**, İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Goldin, C. (2014). "A Grand Gender Convergence: Its Last Chapter", **American Economic Review**, S. 104: 1091-1119.

GÜVEN, Filiz (2018). "Kadınlığın İnşa Otoriteleri", **Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi**, Cilt: 6 Sayı: 15 Sayfa: 400-414

HALLAÇ, S. ve Öz, F. (2014). "Aile Kavramına Kuramsal Bir Bakış", **Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry**, C. 6. S. 2: 142-153.

HARTUNG, P. J. (2005). "Child Vocational Development: A Review and Reconsideration", **Journal of Vocational Behavior**, S. 66: 385-419.

KELLER, E. F. (2016). **Toplumsal Cinsiyet ve Bilim Üzerine Düşünceler**, İstanbul: Metis Bilim.

MAHALİK, J. R. Morray, E. B., Connerty- Femiano, A., Ludlow, L. H. Slattery, S. M. & Smiler, A. (2005). "Development of the conformity to Feminine Norms Inventory", **Sex Roles**, S. 52: 417-435.

MARSHALL, Gordon (1999), *Sosyoloji Sözlüğü*, (çevirenler: Osman Akınhay, Derya Kömürçü), Ankara: Bilim ve Sanat Yay.

ÖZÇATAL, E. Ö. (2011). "Ataerkillik, Toplumsal Cinsiyet ve Kadının Çalışma Yaşamına Katılımı", **Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, C. 1, S. 1: 21-39.

ÖZÇELİK, M. K. (2017). "Çalışma Hayatında Kadının Yeri ve Kariyer Gelişim Engelleri", **Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S. 52: 49-70.

ÖZTEMEL, K. (2012). "Kariyer Kararsızlığı ile Mesleki Karar Verme Öz Yetkinlik ve Kontrol Odağı Arasındaki İlişkiler", **GEFAD / GUJGEF**, C. 32, S. 2: 459-477.

ÜNAL, A. Z. (2016). **Toplumda Tabakalaşma ve Hareketlilik Olgular Kavramlar Kuramlar**, Ankara: Birleşik Yayınevi

YENER. S. (2017). The Mediating Role of Psychological Safety between Gender Perception and Feminine Role Stress, **Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi**, C. 13, S. 4: 819-831.